

MEMORIU

adresat Episcopiei Greco-Catolice de Maramureș și Preasfinției Sale,

Episcop Vasile Bizău

Preasfinția Voastră,

În ultimii doi ani v-am scris în repetate rânduri și am avut două întâlniri directe – una la Baia Mare și una la Sarasău, în prezența Nunțiului Apostolic. Am sperat ca aceste discuții să ducă la rezolvarea pașnică a situației grave din parohia noastră, însă realitatea arată că problemele persistă și chiar se agravează.

Înainte de toate, doresc să subliniez că numai sunt dispus să accept niciun fel de abuz îndreptat împotriva comunității din care fac parte. În activitatea mea profesională, am rolul de a coordona o echipă și, implicit, responsabilitatea morală și legală de a asigura un climat de armonie și echilibru între membrii acesteia. Deși înțeleg pe deplin că misiunile noastre sunt diferite, iar misiunea dumneavoastră este de natură spirituală, tocmai din acest motiv consider că este esențială o implicare concretă și o abordare echitabilă a problemelor care afectează parohia noastră.

1. Contextul liturgic din Sarasău

De-a lungul mai multor decenii, în parohia noastră s-a celebrat în mod constant nu doar Sfânta Liturghie în rit bizantin, ci și Sfânta Liturghie în rit latin. Aceasta nu a fost o inițiativă ocazională, ci o tradiție vie, păstrată cu respect față de ambele forme liturgice ale Bisericii Catolice. Practica a fost continuată nu numai de către Părintele Ardelean Cornel, ci și de alți preoți care ne-au vizitat de-a lungul timpului. Un exemplu remarcabil este cel al Părintelui Mihai Marina, rectorul misiunii greco-catolice din Paris și fiu al satului, care, la fiecare revenire acasă, celebra Sfânta Liturghie în rit latin, îmbrăcând ornatele specifice acestui rit.

Această rânduială nu s-a desfășurat niciodată în ascuns. Ea era cunoscută de întreaga comunitate, dar și de ierarhi ai Bisericii noastre, inclusiv de către Preafericitul Cardinal Lucian. Din informațiile de care dispunem, nu a existat nicio

interdicție oficială în această privință, iar această tăcere a fost percepută de credincioși ca o **formă de tolerare sau chiar de binecuvântare tacită**.

Practica noastră se înscrie în spiritul Conciliului Vatican II, care afirmă clar în **Sacrosanctum Concilium** (nr. 4):

„Sfânta Maică Biserică consideră egale în drept toate riturile recunoscute și vrea ca ele să fie păstrate și cultivate în viitor.”

De asemenea, **Orientalium Ecclesiarum** (nr. 6) întărește acest principiu:

„Biserica recunoaște cu toată seriozitatea dreptul fiecărui credincios de a se bucura de bogăția spirituală a diverselor rituri, iar cei care sunt în comuniune cu Roma pot participa la slujbele liturgice ale oricărui rit legitim, păstrând astfel unitatea și diversitatea în cadrul Bisericii.”

Și totodată, din **Constituția „Sacrosanctum Concilium”** (Constituția privind liturgia sfântă), nr. 37:

„Slujbele liturgice trebuie să fie organizate astfel încât să satisfacă nevoile credincioșilor, iar cei care aparțin altor rituri legitime, cu respectarea normelor, să poată participa la ele.”

În lumina acestor învățături, considerăm că tradiția celebrării ritului latin în parohia noastră, menținută cu respect și în comuniune deplină cu Biserica Catolică, nu ar trebui privită ca o abatere, ci ca o expresie autentică a unității în diversitate, pe care însăși Biserica o promovează.

2. Formarea neregulamentară a Consiliului Parohial

Procesul de constituire a actualului Consiliu Parohial nu a respectat prevederile canonice în vigoare, în special can. 272 §2 CCEO, care stipulează că membrii acestui organism trebuie desemnați „prin consultarea credincioșilor” și în conformitate cu criteriile prevăzute la can. 295 §2 CCEO: credință dovedită, bune moravuri și înțelepciune practică.

În cazul nostru, formarea Consiliului a avut loc în mod netransparent. Comunitatea nu a fost informată despre procedura de selecție, despre calendarul și modalitatea alegerilor și nici nu i s-a oferit posibilitatea de a propune sau a vota candidați.

În locul unei consultări reale, am fost puși în fața unei **decizii deja luate**, atunci când, imediat după Sfânta Liturghie, s-a citit public o listă de nume, prezentată drept noul Consiliu Parohial.

Această metodă nu doar că încalcă normele canonice, dar contravine și spiritului de participare activă a laicilor promovat de Conciliul Vatican II.

Christifideles Laici subliniază că laicii „au dreptul și datoria de a-și exprima părerea în chestiunile care privesc binele Bisericii” (cf. can. 212 §3 CIC).

Lipsa acestei implicări reale afectează grav reprezentativitatea și funcționarea democratică a organismului consultativ al parohiei, reducându-l la o structură formală fără legitimitate morală și comunitară.

3. Jurământul de participare exclusivă la liturghia din Sarasău

Una dintre cele mai grave măsuri adoptate de conducerea parohială actuală este instituirea unui **jurământ** prin care credincioșii care doresc să facă parte din Consiliul Parohial sunt obligați să participe **exclusiv** la Sfânta Liturghie din Sarasău.

Această condiționare nu are niciun temei canonic și contravine flagrant libertății fundamentale a fiecărui credincios de a acționa conform propriei conștiințe și de a participa liber la viața Bisericii, drepturi garantate expres de **can. 7 și can. 23 CCEO**. În plus, măsura introduce o **discriminare directă și arbitrară**, prin care anumite persoane sunt excluse nu pe baza capacităților lor reale sau a devotamentului față de parohie, ci din cauza refuzului de a se supune unei obligații nelegitime.

Gravitatea acestei practici amintește de **mijloacele coercitive din Evul Mediu**, când participarea la viața comunității era condiționată de jurămintele impuse de autoritatea religioasă, sub amenințarea excluderii. O astfel de abordare este incompatibilă cu spiritul de comuniune și sinodalitate promovat de Biserica contemporană și condamnată implicit de documentele **Conciliului Vatican II**.

Dignitatis Humanae (nr. 2) afirmă fără echivoc:

„Persoana umană are dreptul la libertatea religioasă. Această libertate constă în aceea că toți oamenii trebuie să fie scutiți de orice constrângere din partea altor persoane, fie ele private sau autorități publice, astfel încât nimeni să nu fie silit să acționeze împotriva conștiinței sale.”

În lumina acestor principii, impunerea unui astfel de jurământ nu doar că aduce atingere libertății religioase, ci **subminează coeziunea comunității**, transformând un organism consultativ menit să reprezinte întreaga parohie într-un instrument al controlului și al uniformizării forțate.

4. Cazul Părintelui Năsui – lipsă de transparență și tolerarea unor fapte grave

Un alt punct dureros este lipsa totală de transparență privind motivele reale ale suspendării Părintelui Năsui Gheorghe. Comunitatea noastră cunoaște o parte din aceste motive, însă ele nu au fost niciodată comunicate oficial, ceea ce alimentează confuzia și nemulțumirea credincioșilor.

În urma unor demersuri proprii de documentare, am descoperit **întregul trecut** al acestui preot – atât în **România**, cât și în **Statele Unite ale Americii** – trecut marcat de fapte și comportamente incompatibile cu demnitatea și obligațiile unui cleric catolic. Conform normelor Bisericii Catolice și practicilor canonice, asemenea fapte ar fi trebuit să conducă la **revocarea drepturilor de exercitare a slujirii sacerdotale (*dimissio e statu clericali*)** și la **îndepărtarea definitivă** din viața publică a Bisericii.

Faptul că, în ciuda acestor antecedente, părintele Năsui a fost **tolerat și menținut** în structurile active ale parohiei, chiar și parțial, reprezintă nu doar o eroare pastorală, ci și un **risc moral pentru credincioși**. Mai mult, această situație creează un precedent periculos, prin care credincioșii pot percepe că Biserica este dispusă să treacă sub tăcere abateri grave dacă acestea servesc **anumitor interese de moment**.

Întrebarea noastră, legitimă și urgentă, este: **cine își asumă responsabilitatea pentru faptul că acest preot, în ciuda trecutului cunoscut, a continuat să fie implicat în viața comunității noastre?**

5. Continuitatea suferinței comunității

Preasfinția Voastră, vizita pe care ați făcut-o la Sarasău v-a arătat limpede realitatea locului: ceea ce am construit aici nu s-a clădit ușor, ci cu multă trudă, credință și sacrificii. Eu m-am născut în 1999, când biserica era aproape finalizată, însă părinții mei și bătrânii satului mi-au povestit despre eforturile uriașe depuse pentru a o ridica.

Familia mea a suferit pentru Biserica Greco-Catolică.

Astăzi, credincioșii din Sarasău continuă să facă sacrificii mari pentru a participa la Liturghia în rit latin din Sighet. Mulți merg atât la Liturghia bizantină din sat, cât și la cea latină din oraș. Însă pentru bătrânii lipsiți de resurse și mijloace de transport, această deplasare este imposibilă. Este drept ca acești credincioși, care și-au păstrat fidelitatea față de această formă liturgică timp de decenii, să fie privați de ea?

Mai mult, este dureros să constatăm că **Părintele Ardelean Cornel**, cel care a construit biserica împreună cu întreaga comunitate și a păstorit-o cu devotament, nu a primit niciun **gest oficial de recunoștință** din partea autorităților bisericești la momentul plecării sale. În aceeași perioadă, alți **doi** preoți care au ieșit la pensie au fost **onorați cu articole, fotografii și mulțumiri publice**. Această diferență de tratament a lăsat un gust amar în sufletele credincioșilor, fiind percepută ca o **nedreptate** față de cel care a pus bazele și a crescut comunitatea noastră.

6. Nerespectarea apelului Nunțiului Apostolic

Dorim să aducem în atenția Preasfinției Voastre o situație deosebit de gravă, și anume faptul că **apelul solemn adresat de Nunțiul Apostolic**, prin care se solicita cu claritate și fermitate ca în parohia noastră să **nu** se efectueze niciun fel de schimbare, a fost în mod regretabil **ignorat**. Această solicitare nu a fost făcută doar formal, ci cu responsabilitatea și seriozitatea cuvenite.

În ciuda acestei recomandări clare și bine fundamentate. Această atitudine nu face decât să adâncească tensiunile și diviziunile, **afectând în mod direct unitatea parohiei și încrederea în conducerea bisericească**. Mai mult, ignorarea unei astfel de indicații oficiale afectează grav credibilitatea și autoritatea instituțiilor

bisericești implicate, generând o percepție de dezordine și lipsă de respect față de normele canonice și pastorale.

7. Apel final

Preasfinția Voastră, nu vă scriu pentru a vă judeca, ci din dorința sinceră, de la om la om, de la Dănuț la Vasile, de a vă cere să interveniți cu autoritate și hotărâre pentru a restabili pacea, dreptatea și echilibrul în parohia noastră.

Situația de la Sarasău a depășit demult stadiul unui simplu conflict local. Este o rană deschisă în trupul Bisericii noastre, o problemă de conștiință și grijă pastorală care cere soluții urgente și transparente. Nu mai putem accepta tăceri prelungite, amânări sau măsuri superficiale care doar agravează tensiunile și suferința comunității.

Vă rog să priviți această situație cu seriozitatea cuvenită, respectând jertfa și credința celor care, de generații întregi, au ridicat această biserică și-au păstrat vie flacăra credinței în Sarasău. Acești oameni merită să fie ascultați, respectați și sprijiniți, nu marginalizați sau împiedicați în libertatea lor de cult.

Dacă Biserica dorește să rămână un far al dreptății și al iubirii, trebuie să demonstreze, prin fapte și nu doar prin vorbe, că este alături de fiecare credincios, indiferent de dificultăți sau controverse. Întârzierea în rezolvarea acestei situații nu face decât să adâncească fracturile și să pună în pericol unitatea și credibilitatea noastră comună.

Vă rog, Preasfinția Voastră, să acționați acum, cu claritate și responsabilitate, pentru binele comunității și al Bisericii noastre Greco-Catolice din Maramureș.

Cu speranță și respect,

Anițaș Dănuț

Fost responsabil al Consiliului Parohial, destituit abuziv din funcție

„Credința noastră este viața noastră” – Cardinal Iuliu Hossu

**** Acest memoriu a fost elaborat integral de către subsemnatul, asumându-mi întreaga responsabilitate pentru exactitatea celor prezentate. De asemenea, îmi rezerv dreptul de a-l difuza în spațiul public și mass-media, pentru a asigura transparența și a sprijini promovarea acestei cauze..****

Acest memoriu se bucură de susținerea curatorilor care, în mod regretabil, au fost înlăturați din funcțiile lor într-un context marcat de încălcarea principiilor fundamentale ale dreptului canonic, precum și ale procedurilor legale stabilite. Înlăturarea acestora a fost efectuată fără a respecta în mod adecvat drepturile lor profesionale și fără o justificare clară și transparentă, ceea ce a dus la o situație de incertitudine și abuz. Prin urmare, acești curatori consideră că decizia luată a fost nu doar un afront la adresa drepturilor lor, dar și o încălcare gravă a normelor ce guvernează activitatea lor, atât pe plan juridic, cât și pe plan canonic.

BACINSCHI NICU • DUDAS MITICA

BEGAN DANUT • IERIMA NUTU

BLEDEA GHEORGHE • NUTU DEAC

BLEDEA MIHAI

BRANIC IOAN • PRICOP IOAN

IERIMA CRISTIAN • RACHIS IOAN

IERIMA ILUITA • MIH IONUT

IERIMA NUTU • NENESTEAN IONEL

IERIMA VASILE • POP GHEORGHE

Până în prezent, numărul persoanelor care susțin cauza expusă în acest memoriu a crescut semnificativ. Deși am putea include multe mai multe nume, lista devenind destul de lungă, am ales să menționăm doar un număr restrâns de susținători, incluzând în principal foștii curatori care au fost înlăturați abuziv din funcțiile lor. Aceste persoane, care au interacționat direct cu acest memoriu, reprezintă doar o parte a celor care își exprimă sprijinul. Având în vedere natura acestui demers, mulți dintre aceștia provin din diverse medii, atât laice, cât și religioase, iar sprijinul lor subliniază amploarea și gravitatea situației.
